

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-5S/39/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1018200312
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Davala, Ph.D., LL.M.
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1018200312.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Davalu, Ph.D., LL.M. a členov senátu JUDr. Mgr. Juraja Štorcela, PhD. (sudca spravodajca) a JUDr. Kataríny Kučerárovej, PhD., v právnej veci žalobcu: obec Krpeľany, so sídlom Štefánikova ulica 138/7, 038 54 Krpeľany, IČO: 00 316 750, zastúpený: JUDr. Martin Olos, advokát, so sídlom Karola Kašjaka 1, 013 13 Rajecké Teplice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, za účasti: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., so sídlom Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava – mestská časť Karlova Ves, IČO: 35 919 001, zastúpený: GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom Na Hrebienku 8079/2A, 811 02 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 951 125, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 8769/2017-1.7.1 (41/2017 – rozkl.) zo dňa 15.12.2017, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a** .
- II. Žalovanému právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .
- III. Ďalšiemu účastníkovi konania právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

I.
Pribeh administratívneho konania
Stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia

1. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva (ďalej len „prvostupňový orgán“) vydalo záverečné stanovisko č. 1294/2017-1.7/ml zo dňa 18.05.2017 (ďalej len „záverečné stanovisko“), a to k navrhovanej činnosti: Diaľnica D1 Turany – Hubová, pričom účelom navrhovanej činnosti je výstavba diaľnice D1 v úseku Turany – Hubová, ktorá nadväzuje na už sprevádzkovaný diaľničný úsek stavby D1 Dubná Skala – Turany na západnej strane a D1 Hubová – Ivachnová na východnej strane. Úsek D1 Turany – Hubová je kľúčový pre dobudovanie celistvého diaľničného ťahu D1, ktorý tvorí hlavnú cestnú os v smere západ – východ. Záverečné stanovisko bolo vydané podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o posudzovaní vplyvov“).

2. Prvostupňový orgán sa v záverečnom stanovisku zamerail na komplexné zhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, vrátane zdravia. Posúdil a vyhodnotil vplyvy na obyvateľstvo; vplyvy na horninové prostredie; vplyvy na klimatické pomery; vplyvy na ovzdušie; vplyvy na hlukovú situáciu; vplyvy na vodné pomery; vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy; vplyvy na krajinu – štruktúru

a využívanie krajiny, krajinný obraz; vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma; vplyv na územný systém ekologickej stability; vplyv na urbánny komplex a využívanie krajiny; vplyv na kultúrne a historické pamiatky; vplyv na archeologické náleziská; vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality; vplyv na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy a priestorovú syntézu vplyvov činnosti v území.

3. V záverečnom stanovisku prvostupňový orgán uviedol aj celkové hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu alebo európsku sústavu chránených území (Natura 2000). Uzavrel, že variant V2 tunel A. a B. možno považovať za optimálny a v súlade ako s národnou legislatívou, tak aj legislatívou Európskej únie. Na základe vykonaného primeraného hodnotenia zároveň konštatoval, že významnosť vplyvov hodnotených variantov a alternatív diaľnice D1 Turany – Hubová podľa predloženého návrhu bola nasledovná: (i) varianty V1, V1o, V1or, V2, alternatívy 1, 3 a 4 budú mať významný negatívny vplyv na integritu ÚEV veľká Fatra, ÚEV Malá Fatra a (ii) variant V2, alternatívy 2 a 5 nebudú mať významný negatívny vplyv na integritu území sústavy Natura 2000.

4. Prvostupňový orgán na základe výsledkov posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa Zákona o posudzovaní vplyvov súhlasil so zmenou navrhovanej činnosti „Diaľnica D1 Turany – Hubová“ za predpokladu, že budú realizované opatrenia uvedené v bode VI. 3 záverečného stanoviska. Súčasne uviedol, že neurčitosti, ktoré sa vyskytli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie a nemohli byť s ohľadom na etapu rozpracovanosti projektu vyriešené, bude potrebné vyriešiť v ďalšom procese prípravy stavby a povoľovania činnosti podľa osobitných predpisov.

5. Bol odsúhlasený variant – V2 tunel Korbelka a Havran, spracovaný a vyhodnotený v správe o hodnotení vplyvov, objednávateľa Národná diaľničná spoločnosť, a.s., k dátumu 07.2016, číslo zákazky: 7311-11 (ďalej len „správa o hodnotení“) v alternatíve 2 (Švošov), s ekoduktami v oboch šírkových alternatívach vetrania (cez vetráciu šachtu aj odsávaním zo západného tunela) a s niveletou tunela v alternatíve nad hladinou podzemnej vody. Zároveň boli v záverečnom stanovisku uložené opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ak je spojené s likvidáciou, sanáciou alebo rekultiváciou vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny. Tieto opatrenia boli špecifikované na strane 133 až 139 záverečného stanoviska.

6. Na podklade podaných rozkladov vydal žalovaný rozhodnutie č. 8769/2017-1.7-1 (41/2017-rozkl.) zo dňa 15.12.2017 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým vo výroku I. nevyhlásil odkladný účinok podaných rozkladov a vo výroku II. zamietol podané rozklady a záverečné stanovisko potvrdil. Žalovaný zosummarizoval konanie pred prvostupňovým orgánom, popísal varianty, zosummarizoval podané rozklady a následne zaujal svoje stanovisko.

7. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa vodných zdrojov žalovaný odkázal na odborný posudok k navrhovanej činnosti zo dňa 15.12.2016, spracovaný spoločnosťou EKOJET, s.r.o., so sídlom Tehelná 19, 831 03 Bratislava (ďalej len „odborný posudok“) a uviedol, že pre danú trasu bol od roku 2005 vykonaný hydrogeologický prieskum v území, zameraný na prameň Teplička pri Krpeľanoch. Tento prieskum bol ukončený v roku 2015, pričom v rámci prieskumov bola zistená úroveň podzemnej vody a na základe toho bolo upravené vedenie trasy tunela Korbelka nad úroveň hladiny vody v masíve Kopy s cieľom vylúčiť, resp. minimalizovať prípadné nepriaznivé dopady razenia tunela a drenážny efekt tunela na hydrogeologické pomery v horninovom masíve. Navrhnuté boli tiež opatrenia, napríklad hydroizolácia tunela a technológia budovania tunela s použitím raziaceho stroja, ktorý zabezpečí odolávanie hydrostatického tlaku počas razenia a nebude predstavovať žiaden drenážny efekt. Jeho ohrozeniu tunelom bráni aj celkový smer prúdenia podzemných vôd, poloha a výver pod úrovňou tunela a hlboko zarezaná dolinka Repiská, oddeľujúca vápencovo - dolomitický vodonosný masív od nepriepustného slienitého masívu tunelovou rúrou. Žalovaný skonštatoval, že prvostupňový orgán mal dostatočné podklady, na základe ktorých rozhodol, že odsúhlasuje tunelový variant, pretože mu boli dostatočne známe vplyvy na vodné zdroje, boli identifikované miery závažnosti, rozhodnutie sa zakladalo na odborných poznatkoch, ktoré boli preukázané. Žalovaný uviedol, že z dôvodu, že ide o predpokladané vplyvy a miera zníženia výdatnosti prameňov je len hypotetická, prvostupňový orgán navrhol opatrenia, ktoré sú v adekvátnej miere predpokladaného vplyvu uvedené v záverečnom stanovisku.

8. Ďalej sa žalovaný vyjadril k námietke týkajúcej sa vplyvu emisií na obyvateľstvo z vetracej šachty. Žalovaný k danému uviedol, že predpokladaný vplyv by bol dočasný a krátkodobý charakter. Žalovaný skonštatoval, že vplyv emisií z prípadnej vybudovanej a prevádzkovej vetracej šachty na obyvateľov nebude zdrojom neprípustného zhoršenia kvality ovzdušia, ktorá by ohrozovala zdravie obyvateľov v okolí.

9. K námietke ohľadom vzťahu k cene tunelového variantu a k dĺžke výstavby tunelového variantu žalovaný uviedol, že v tomto štádiu poznania nebolo možné určiť presnú výšku nákladov pre žiadny variant. Žalovaný uviedol, že v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie je cena navrhovanej činnosti len informačným údajom, ktorý je len orientačný, pretože cenotvorbu pri výstavbe diaľnic vytvárajú, kontrolujú a odsúhlasujú iné kompetentné orgány. V rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie je to údaj slúžiaci na to, aby sa dali porovnať varianty aj po tejto stránke, avšak nejedná sa o kľúčový determinant pri rozhodovaní, respektíve pri výbere variantov. Žalovaný uviedol, že vzhľadom na účel zákona bolo nevyhnutné prihliadať najmä na environmentálne aspekty a determinanty jednotlivých porovnávaných variantov.

10. Vo vzťahu k námietkam k zdvihnutiu nivelety tunela nad hladinu podzemnej vody žalovaný odkázal na odborný posudok, ako aj na záverečné stanovisko, v ktorých sa uvádza, že tunel Korbeľka je dlhý razený tunel s krátkymi hĺbenými úsekmi. Portálové oblasti sú umiestnené v stabilných svahoch mimo zosuvných území a nebudú vyžadovať použitie nákladných technických riešení pre stabilizáciu svahov stavebných jám. Pri predbežnom inžinierskogeologickom a hydrogeologickom prieskume bola zistená a viacerými meraniami od ukončenia vrtných prác overená v strednej tretine tunela podzemná voda s hladinou cca 15 až 30 metrov nad niveletou tunela. Po potvrdení úrovne hladiny podzemných vôd v podrobnejšom prieskume v ďalších projektových stupňoch bude potrebné upraviť výškové vedenie trasy tunela na úroveň hladiny spodnej vody s cieľom vylúčiť, respektíve minimalizovať prípadné nepriaznivé dopady razenia tunela na hydrogeologické pomery v horninovom masíve a na uľahčenie a zlacnenie raziacich prác. Žalovaný zároveň odkázal na stranu 12 odborného posudku.

11. K námietke spôsobu razenia tunela žalovaný odkázal na správu o hodnotení, odborný posudok, ako aj na záverečné stanovisko, v ktorých vyplýva, že tunel Korbeľka je dlhý razený tunel s krátkymi hĺbenými úsekmi. Žalovaný poukázal na riziká, ako aj na zistené skutočnosti a skonštatoval, že prvostupňový orgán zistil skutkový stav správne a uvedené námietky boli vyhodnotené ako nedôvodné.

12. K námietke ohľadne uloženia prebytočnej zeminou žalovaný odkázal na správu o hodnotení, ako aj na odborný posudok. Žalovaný súčasne uviedol, že prvostupňový orgán stanovil podmienky nakladania s prebytočnou zeminou v záverečnom stanovisku, a to v podmienke číslo 26 a 55.

13. K námietke týkajúcej sa vybudovania protihlukových stien žalovaný odkázal na záverečné stanovisko, v ktorom boli stanovené opatrenia na ochranu obyvateľstva a elimináciu hluku. V bode 4 bol stanovený požadovaný monitoring hluku počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti, čím sa malo zabezpečiť prijatie prípadných ďalších technických opatrení na elimináciu hlukovej záťaže na obyvateľstvo.

14. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa prístupovej cesty k stavenisku žalovaný uviedol, že v správe o hodnotení je uvedené, že v čase výstavby diaľnice sa bude pre prístup na stavenisko využívať vo veľkej miere existujúca cestná sieť. Okrem týchto komunikácií sa budú príležitostne využívať poľné cesty, lesné cesty a účelové komunikácie. Prioritou však bude prístup a zásobovanie staveniska priamo v trase diaľnice, respektíve pre tento účel vybudovanými dočasnými prístupovými cestami. Samotné prístupové komunikácie na stavenisko sú situované hlavne v blízkosti portálu tunela, kde sa predpokladá presun veľkého množstva vyťaženej zeminou. Po ukončení stavby sa dočasné komunikácie zrušia a rekultivujú. Prístupové komunikácie k objektom by mali byť mimo zastavaného územia a je potrebné zaistiť ich spevnenie, prípadne čistenie tak, aby neznižovali kvalitu životného prostredia počas výstavby. Prvostupňový orgán stanovil podmienky a opatrenia na elimináciu vplyvov počas výstavby a organizácie staveniska v záverečnom stanovisku, a to v podmienke číslo 75.

15. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nevykonania dostatočného inžinierskogeologického a hydrogeologického prieskumu žalovaný odkázal na odborný posudok a uviedol, že pre danú trasu bol vykonaný v rámci hodnotenia od roku 2005 hydrogeologický prieskum v území, zameraný na prameň

Teplička pri Krpeľanoch. Prieskum bol ukončený v roku 2015, pričom sa nezistili žiadne spojovacie kanály k tomuto zdroju. Žalovaný zároveň odkázal na záverečné stanovisko a na opatrenia na ochranu vôd číslo 1 - 12. Na podklade podmienok a opatrení určených v záverečnom stanovisku, ako aj na základe § 39 ods. 4 Zákona o posudzovaní vplyvov je zrejmé, že navrhovateľ je povinný v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie spracovať inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum a v prípade zníženia výdatnosti vodných zdrojov alebo ich zániku pred zahájením prác pripraviť/naprojektovať náhradné zásobovanie dotknutého obyvateľstva ako podmieňujúcu investíciu. V prípade, ak by skutočné vplyvy posudzovanej navrhovanej činnosti boli nepriaznivejšie, ako uvádza správa o hodnotení, navrhovateľ je povinný zabezpečiť súlad realizovanej navrhovanej činnosti so zákonom, rozhodnutiami vydanými podľa zákona a s ich podmienkami.

16. Podávatelia rozkladov ďalej žiadali prepracovať záverečné stanovisko za účasti európskych organizácií. Žalovaný k danému uviedol, že sa jedná o požiadavku nad rámec zákona, pričom prvostupňový orgán počas konania nemal možnosť osloviť požadovanú organizáciu, ktorá by sa podieľala na vypracovaní záverečného stanoviska.

17. K námietke ohľadom vypracovania nových evakuačných trás žalovaný odkázal na vyjadrenie navrhovateľa, ktorý uviedol, že evakuačné trasy sú otáznе a vybudovaním mostného objektu diaľnice nad starým korytom Váhu sa evakuačné podmienky pre obyvateľov zlepšia.

18. K námietke, že prvostupňový orgán nedodržel 15 dňovú lehotu na vydanie záverečného stanoviska žalovaný uviedol, že prvostupňový orgán síce nedodržel zákonom stanovenú lehotu na vydanie záverečného stanoviska, avšak táto skutočnosť bola spôsobená náročnosťou prejednávanej veci a s tým súvisiacou povinnosťou prvostupňového orgánu presne a úplne zistiť skutočný stav veci tak, ako sa uvádza v § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“).

19. K námietke, že príslušný orgán prijal stanoviská doručené počas konania aj po zákonom stanovenej lehote na ich doručenie, žalovaný uviedol, že vzhľadom na závažnosť predmetnej veci a povinnosti prvostupňového orgánu zistiť presne a úplne skutočný stav veci a obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie, nepovažuje žalovaný túto skutočnosť za takú skutočnosť, ktorá by bola dôvodom na zrušenie záverečného stanoviska.

II.

Podstatné zhrnutie argumentov žalobcu

20. Žalobca podal na Krajský súd v Bratislave žalobu zo dňa 04.03.2018 (ďalej len „žaloba“), ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, záverečného stanoviska, ich zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 1 písm. c), d), e), f) a g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“).

21. Žalobca mal za to, že napadnuté rozhodnutie je vecne nesprávne a nezákonné, pretože pri aplikácii a výklade právnych noriem žalovaný opomenul celý rad zákonných ustanovení. Napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súčasne je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Žalobca ďalej namietal, že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu, a zároveň namietol, že v administratívnom konaní došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mali za následok vydanie nezákonného rozhodnutia. Žalovaný dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj k právnym záverom, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobstojí, je vnútorne protirečiacie a argumentačne neutržateľné.

22. Žalobca namietol, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože žalovaný nesprávne a zjavne nedostatočne aplikoval legislatívu Európskej únie, najmä na úseku ochrany vôd. Žalobca v danej veci poukázal na povinnosti štátu pri implementovaní smernice včas a správne. Žalobca poukázal na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/118/ES z 12.12.2006 o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality v platnom znení (ďalej len „smernica č. 2006/118/ES“) a smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23.10.2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva v platnom znení

(ďalej len „smernica č. 2000/60/ES“). Predmetné smernice podľa žalobcu zakotvili záväzok členských štátov zabezpečiť reálnu právnu a faktickú ochranu vodných zdrojov, s výslovným cieľom a záväzkom vylúčiť akékoľvek zhoršenie ich kvality a množstva, čo však žalovaný úplne opomenul. Žalovaný a prvostupňový orgán predmetné smernice neaplikovali.

23. Žalobca ďalej namietol, že žalovaný a prvostupňový orgán úplne opomenuli a ignorovali závery odborného hydrogeologického posudku zhotoviteľa I N G E O a.s. Ž I L I N A, so sídlom Bytčická 16, 010 01 Žilina (ďalej len „INGEO“) zo dňa 13.02.2017, ktorý dala vypracovať Turčianska vodárenská spoločnosť a ktorý bol zaslaný aj žalovanému. Podľa záverov uvedeného posudku bude realizácia tunela znamenať výrazný zásah do obehu a režimu podzemnej vody s dopadom na výdatnosť vodárenských zdrojov. Tunel bude fungovať ako nový drenážny prvok, ktorý zásadne a trvalo ovplyvní prúdenie, režim a množstvá podzemnej vody v štruktúre ako nad niveletou, tak aj pod niveletou tunela. Žalobca poukázal na to, že obdobné odborné stanovisko vyslovila opakovane Turčianska vodárenská spoločnosť aj vo svojom písomnom stanovisku zo dňa 20.02.2018, ktorá považuje vodné zdroje v CHKO Veľká Fatra za strategické.

24. Žalobca mal za to, že takmer 6 kilometrov dlhý tunel Korbeľka bude mať v CHKO Veľká Fatra značne negatívny vplyv na aktuálne 4 existujúce podzemné vodné zdroje nachádzajúce sa v chránenej vodohospodárskej oblasti Veľká Fatra. Odborný hydrogeologický posudok zhotoviteľa INGEO jasne vytkol, že všetky závery ohľadne vplyvu výstavby a prevádzky diaľničného tunela Korbeľka sú iba v rovine predpokladov, podporený bodovými údajmi o geologickej stavbe a hydrogeologických pomeroch a nedostatočným režimovým pozorovaním, teda vytkol zjavne nedostatočné zistenie skutkového stavu a neúplnosť podkladov a zistení. Žalobca zároveň poukázal na samotné záverečné stanovisko, ktoré na strane 143 jasne uvádza, že bude potrebné doriešiť možné riziko straty výdatnosti niektorých zdrojov vody, teda samotné záverečné stanovisko napokon zreteľne pripúšťa tento negatívny jav a stratu vodných zdrojov, neposkytuje však žiadne relevantné riešenie a garancie vylúčenia tohto rizika.

25. Žalobca mal za to, že spracovatelia odborného posudku a návrhu záverečného stanoviska nemali k dispozícii výsledky a závery podrobného hydrogeologického prieskumu a výsledky spomenutých posudkov, a preto bez týchto podkladov nemohol byť v danej veci posúdený skutkový stav úplne a presne. Napadnuté rozhodnutie je tak založené na podkladoch, ktoré sú nedostatočné, neúplné, rozhodne neposkytujú na posúdenie problematiky ucelený a komplexný základ. Žalobca namietol, že odkaz v záverečnom stanovisku na strane 35, že uvedené požiadavky na posúdenie je možné zrealizovať dodatočne v rámci stavebného konania, nemožno objektívne akceptovať, pretože výsledky požadovaných posudkov celkom logicky majú priamy a rozhodujúci vplyv na samotný výber variantu. Nedostatočný hydrogeologický prieskum je tak podstatnou vadou administratívneho konania. V prípade, ak záverečné stanovisko hovorí o kompenzačných opatreniach, potvrdzuje, že podzemné vody budú dotknuté, nebudú zachovávané v množstve a v takej vysokej kvalite ako sú v súčasnosti. Žalobca ďalej poukazoval na to, že vodný zdroj slúži ako strategický vodný zdroj pre zásobovanie mesta Martin a okolitých obcí pre prípad zlyhania vodárenských zdrojov. Žalobca zotrval na tom, že bolo nevyhnutne potrebné vykonať podrobný hydrogeologický prieskum, pretože bol vykonaný len orientačný prieskum.

26. Žalobca namietol, že bola zamietnutá žiadosť žalobcu o vypracovanie štúdie vplyvu emisií a exhalátov na zdravie obyvateľstva vo variante V2 počas vykurovacej sezóny. Žalobca ďalej namietol, že záverečné stanovisko sa nedostatočne venuje problém uloženia prebytočnej zeminy a rúbaniny tunela a s tým nadväzujúcim problémom prašnosti. Žalobca namietol, že pri posudzovaní nebola riadne vykonaná protihluková štúdia, pretože v záverečnom stanovisku sa na strane 143 jasne uvádza, že je potrebné doriešiť odhlučnenie priestoru pred vstupom do tunela od Krpelian. Žalobca ďalej namietol tvrdenia prvostupňového orgánu ohľadne vynaloženia finančných prostriedkov na navrhovanú činnosť.

27. Žalobca poukázal na všeobecné východiská odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu a zároveň namietol, že prvostupňový orgán prijal a zaoberal so stanoviskami účastníkov konania doručenými mu však po uplynutí určenej lehoty. Uvedený postup považuje žalobca za neprípustný. Uvedený postup mal vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, pretože sa správny orgán týmito stanoviskami zaoberal a zobral ich ako podklad svojho rozhodnutia, hoci sa s nimi nemal zaoberať. V administratívnom konaní tak došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní, ktoré malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

28. Žalovaný a prvostupňový orgán podľa názoru žalobcu pochybili aj z hľadiska posudzovania účasti a subjektivity jednotlivých osôb v konaní. Žalobca mal za to, že niektorí účastníci, označení menom a priezviskom sú označení nedostatočne, pri niektorých účastníkoch zas nebolo zrejmé, či účastníkom konania je právnická osoba alebo fyzická osoba, alebo či sa jedná o dvoch alebo viacerých samostatných účastníkov. Niektorí účastníci boli označení duplicitne. Správny orgán ďalej konal s fyzickými osobami, ktorí zomreli. Označovanie viacerých právnických osôb tak bolo nepresné a neúplné. Podľa žalobcu ide o viacnásobné závažné vady konania v základnej procesnej otázke, pretože správny orgán opomína samostatnú právnu subjektivitu osôb - fyzických alebo právnických a súčasne chaoticky, nesprávne, neúplne a zmätočne označuje celý rad subjektov, s ktorými koná. V administratívnom konaní došlo k viacnásobným podstatným porušeniam ustanovení o konaní, ktoré mali za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

29. Žalobca ďalej poukázal na to, že odsúhlasený variant je horší a nevýhodnejší ako variant povrchový. Žalobca poukázal na minulosť, kedy žalovaný presadzoval úžinový povrchový variant, v danom prípade boli už odkúpené pozemky, avšak tieto úpravy boli zbytočné. Aktuálna radikálna zmena trasovania diaľnice je preto podľa žalobcu viac ako nepochopiteľná.

III.

Vyjadrenie žalovaného

Ďalšie písomné podania účastníkov konania

30. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 26.11.2018, pričom vyjadril nesúhlas s tvrdeniami žalobcu, ktoré žalobca uviedol v žalobe. Žalovaný mal za to, že žalobca v žalobe svoje tvrdenia nepodložil žiadnymi relevantnými argumentami a ani dôkazmi.

31. K námietke žalobcu ohľadom nesprávnej implementácie smerníc žalovaný uviedol, že tieto boli transponované do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“). Žalovaný zotrval na tom, že v správnom konaní neboli porušené uvádzané smernice. Okrem toho žalovaný uviedol, že žalobca porušenie smerníc iba tvrdí, a to bez akejkoľvek bližšej špecifikácie, akým konaním alebo opomenutím do strany žalovaného malo dôjsť k porušeniu konkrétnych ustanovení týchto smerníc.

32. K žalobnej námietke o tom, že sa žalovaný opomenul vysporiadať s odborným hydrogeologickým posudkom zhotoviteľa INGENIO žalovaný uviedol, že toto tvrdenie je zavádzajúce, pretože prvostupňový orgán sa s týmto posudkom oboznámil, pričom si k posudku vyžiadal aj stanovisko navrhovateľa. Žalovaný súčasne uviedol, že podkladom tohto stanoviska boli iba záverečné správy z vykonaných geologických prác, teda pri spracovaní predmetného posudku neboli vykonané žiadne nové geologické práce, čo potvrdzuje samotný spracovateľ posudku na strane 2. Žalovaný poukázal na to, že spracovateľ posudku vychádzal z výsledkov orientačného inžinierskogeologického a hydrogeologického prieskumu, vyvodil z cudzích výsledkov odlišné závery, ako ich pôvodný spracovateľ, a to bez uvedenia presvedčivého odôvodnenia. Žalovaný ďalej poukázal na orientačný inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum, ktorý bol realizovaný pre trasu cez tunel Korbeľka.

33. K námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu žalovaný uviedol, že prvostupňový orgán si pre svoje rozhodnutie zabezpečil všetky podklady v súlade so Zákonom o posudzovaní vplyvov. Žalovaný uviedol, že v zmysle § 3 písm. c) Zákona o posudzovaní vplyvov je posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny postup, v priebehu ktorého sa hodnotia pravdepodobné vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie, vrátane vplyvov na zdravie ľudí. Čiže účelom procesu, ktorý predchádza povoľovaciemu konaniu nie je zistiť a vyhodnotiť nad akúkoľvek pochybnosť všetky vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, čo v tomto štádiu, vzhľadom na rozpracovanie projektovej dokumentácie, ani neprechádza do úvahy.

34. Žalovaný ďalej uviedol, že navrhovaná trasa tunela Korbeľka striktne obchádza ochranné pásma vodných zdrojov, a preto aj trasovanie tunelových rúr má mierne esíčkovitý tvar. K námietke žalobcu o tom, že pripomienka žalobcu spočívajúca vo vypracovaní štúdie vplyvu emisií a exhalátov na zdravie obyvateľstva počas vykurovacej sezóny bola vyhodnotená ako nepodstatná, žalovaný uviedol, že to bolo

z dôvodu, že rozptylová štúdia preukázala, že na hranici obytnej zástavby budú veľmi nízke koncentrácie znečisťujúcich látok z kumulácie premávky po diaľnici D1 a po ceste I /18.

35. K námietke ohľadne nakladania s prebytočnou zeminou a rúbaninou žalovaný odkázal na podmienku číslo 26 nachádzajúcu sa v záverečnom stanovisku, z ktorej vyplýva, že prebytočná zemina a rúbanina sa má prednostne využiť a skládkovanie sa pripúšťa iba ako najkrajnejšia možnosť po vyčerpaní všetkých možností na jej využitie. K námietke ohľadom protihlukových stien žalovaný uviedol, že v rámci procesu posudzovania vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie nebolo úlohou prvostupňového orgánu určiť presný rozsah protihlukových stien. V záverečnom stanovisku však boli navrhovateľovi uložené podmienky tak, aby sa naplnil účel tohto procesu vo vzťahu k protihlukovej ochrane.

36. Žalovaný konštatoval, že na účely procesu posudzovania vplyvov predstavuje cena len okrajový informačný údaj, ktorý slúži na porovnanie variantov aj po tejto stránke, pretože posudzovanie vplyvov predstavuje komplexný pohľad na navrhovanú činnosť, avšak vždy s dôrazom na vplyvy na životné prostredie. Úlohou prvostupňového orgánu nebolo vybrať lacnejší variant, ale variant s najmenším negatívnym vplyvom na životné prostredie, pričom na základe multikriteriálneho hodnotenia vyšiel ako najvhodnejší práve variant V2.

37. Žalovaný zopakoval, že prvostupňový orgán identifikoval predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie, opísal, určil mieru ich závažnosti a stanovil podmienky, za splnenia, ktorých súhlasil s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti. Týmto sa v celom rozsahu naplnila podstata procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

38. Žalovaný uviedol, že žalobca pri koncipovaní žaloby nezohľadnil špeciálnu právnu úpravu obsiahnutú v Zákone o posudzovaní vplyvov, ktorá má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou obsiahnutou v Správnom poriadku. Podľa § 35 ods. 4 Zákona o posudzovaní vplyvov na stanovisko doručené po uplynutí lehôt uvedených v odsekoch 1 až 3 nemusí príslušný orgán prihliadať. Uvedené ustanovenie však ponecháva na zvážení príslušného orgánu, či na stanovisko, ktoré mu bolo doručené po uplynutí lehoty, bude prihliadať alebo nie. Postup prvostupňového orgánu, ktorý spočíval v akceptovaní stanoviska doručeného po uplynutí lehoty preto nemožno považovať za vadný a tento postup bol vykonaný predovšetkým vzhľadom na závažnosť prejednávanej veci a vo vzťahu k povinnosti prvostupňového orgánu zistiť presne a úplne skutočný stav veci a obstaráť si potrebné podklady na rozhodnutie.

39. K námietke žalobcu ohľadom nesprávnej identifikácie účastníkov konania žalovaný uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nekonštatoval, aký vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí mal mať daný postup prvostupňového orgánu. Žalovaný považoval za zavádzajúce tvrdenie žalobcu, že žalovaný v minulosti presadzoval povrchový variant. Skonštatoval, že prevažujúca časť odbornej verejnosti štátnej správy a samosprávy vždy bola a stále je za tunelový variant. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť.

40. K žalobe sa vyjadril aj ďalší účastník konania - Národná diaľničná spoločnosť, a to podaním zo dňa 21.03.2019. Poukázal na okolnosti predchádzajúce vydaniu napadnutých rozhodnutí a zároveň sa vyjadril k jednotlivým žalobným námietkam. Navrhol žalobu zamietnuť.

41. Žalobca sa ďalej vyjadril replikou zo dňa 05.01.2020, pričom zotrval na žalobnej argumentácii. Národná diaľničná spoločnosť sa ďalej vyjadrila podaním zo dňa 05.06.2020, pričom taktiež zotrvala na svojej predchádzajúcej argumentácii. Národná diaľničná spoločnosť sa opakovane vyjadrila podaním zo dňa 03.05.2021.

42. Z dôvodu veľkého množstva možných ďalších účastníkov konania správny súd konal len s tými ďalšími účastníkmi, ktorí podľa § 32 ods. 5 SSP v znení účinnom od 01.07.2023 o sebe tvrdili, že by mohli byť priamo dotknutí na svojich právach a povinnostiach a požiadali správny súd, aby s nimi ako s ďalšími účastníkmi konal (bližšie body 89 až 92 tohto rozsudku). Konkrétne v tomto konaní išlo len o jedného ďalšieho účastníka súdneho konania (Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s.). Keďže bola žaloba podaná proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, ktoré žalovaný doručoval verejnou vyhláškou, správny súd oznámi začatie konania verejnou vyhláškou (§ 31 ods. 4 druhá veta SSP v znení účinnom od

01.07.2023). Zverejnenie (vyvesenie) na úradnej tabuli správneho súdu potvrdzuje v súdnom spise oznámenie o začatí konania zo dňa 05.12.2024 (č. I. 518).

43. Zo strany účastníkov konania neboli doručené žiadne ďalšie písomné podania.

IV.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

44. Na základe § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov začal od 01.06.2023 činnosť Správny súd v Bratislave a súčasne výkon správneho súdnictva prešiel z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov. Predmetná vec preto zo zákonných dôvodov podľa predchádzajúcej vety prešla v júni 2023 na Správny súd v Bratislave. V súlade s Rozvrhom práce Správneho súdu v Bratislave na rok 2024 v znení Dodatku č. 4, účinného od 21.05.2024, bola vec náhodným výberom prerozdelená a pridelená senátu 7S a je vedená pod sp. zn. BA-5S/39/2018.

45. Správny súd v Bratislave ako vecne a miestne príslušný správny súd preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie a záverečné stanovisko, vrátane postupu v administratívnom konaní v rozsahu žalobných bodov tak, ako vyplývali z obsahu žaloby a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a s odkazom na § 190 SSP žalobu zamietol.

46. Správny súd prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa § 107 ods. 2 SSP, pretože ani jeden z účastníkov nepožiadala o nariadenie pojednávania. Termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli správneho súdu a na webovom sídle súdu najmenej päť dní pred jeho vyhlásením a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 09.04.2025 (§ 137 ods. 4 SSP).

47. Podľa § 493e SSP, v znení účinnom od 01.07.2023, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

48. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

49. Podľa § 3 písm. c) Zákona o posudzovaní vplyvov, na účely tohto zákona posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny je postup uvedený v tretej časti tohto zákona, v priebehu ktorého sa hodnotia pravdepodobné vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie vrátane vplyvov na zdravie ľudí; tento postup zahŕňa vypracovanie zámeru, určenie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, vypracovanie správy o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti alebo zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie (ďalej len "správa o hodnotení činnosti") alebo jej zmeny a záverečného stanoviska z posúdenia navrhovanej činnosti alebo jej zmeny (ďalej len "záverečné stanovisko"), pričom pri všetkých fázach postupu je zabezpečená účasť verejnosti a konzultovanie s verejnosťou a dotknutými orgánmi, a ak ide o posudzovanie vplyvov presahujúcich štátne hranice, aj s dotknutou stranou.

50. Podľa § 35 ods. 1 Zákona o posudzovaní vplyvov, rezortný orgán, dotknutý orgán, povoľujúci orgán a dotknutá obec doručia príslušnému orgánu písomné stanovisko k správe o hodnotení činnosti najneskôr do 30 dní od jej doručenia.

51. Podľa § 35 ods. 2 Zákona o posudzovaní vplyvov, verejnosť môže doručiť písomné stanovisko príslušnému orgánu najneskôr do 30 dní odo dňa zverejnenia záverečného zhrnutia podľa § 34 ods. 1.

52. Podľa § 35 ods. 4 Zákona o posudzovaní vplyvov, na stanovisko doručené po uplynutí lehôt uvedených v odsekoch 1 až 3 nemusí príslušný orgán prihlíadať.

53. Podľa § 37 ods. 1 Zákona o posudzovaní vplyvov, výsledkom posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny je záverečné stanovisko. Záverečné stanovisko je rozhodnutie, ktoré je

záväzné pre ďalšie povoloľacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ktorá musí byť predmetom posudzovania vplyvov podľa § 18 ods. 1, podať návrh na začatie povoloľacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

54. Podľa § 37 ods. 4 Zákona o posudzovaní vplyvov, v záverečnom stanovisku príslušný orgán okrem celkového hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny uvedie, či s jej realizáciou súhlasí alebo nesúhlasí, za akých podmienok s ňou súhlasí a v ktorom realizačnom variante, ako aj požadovaný rozsah poprojektovej analýzy (§ 39 ods. 2).

55. Podľa § 39 ods. 4 Zákona o posudzovaní vplyvov, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa tohto zákona sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení činnosti, je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení činnosti v súlade s požiadavkami uvedenými v odseku 1 a v povolení navrhovanej činnosti.

56. Predmetom správneho súdneho prieskumu bol súdny prieskum zákonnosti napadnutého rozhodnutia, ktorým žalovaný rozhodol o podaných rozkladoch voči záverečnému stanovisku. Správny súd, viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 1 SSP), ako aj rozhodujúcim stavom v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (§135 ods. 1 SSP), teda v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, sa zameril na súdny prieskum žalobcom uplatnených námietok.

K charakteru / účelu posudzovania vplyvov na životné prostredie

57. Správny súd v prvom rade považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že účelom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 2 Zákona o posudzovaní vplyvov je najmä zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a prispieť k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania strategických dokumentov, so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja, komplexne zistiť, popísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy na životné prostredie, objasniť a porovnať výhody a nevýhody návrhu strategického dokumentu a navrhovanej činnosti, určiť opatrenia, ktoré zabránia alebo zmenšia znečisťovanie alebo poškodzovanie životného prostredia, získať objektívny odborný podklad pre schválenie strategického dokumentu a vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

58. Ako to správne uviedol aj žalovaný, podľa § 3 písm. c) Zákona o posudzovaní vplyvov, na účely tohto zákona posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny je postup uvedený v tretej časti tohto zákona, v priebehu ktorého sa hodnotia pravdepodobné vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie vrátane vplyvov na zdravie ľudí. V rámci konania sa tak vyhodnocujú pravdepodobné vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, a nevyhodnocujú sa 100 % vplyvy. Tým, že sa hodnotia pravdepodobné vplyvy je zároveň potrebné, aby si príslušný orgán zabezpečil dostatok dôkazov k svoju posúdeniu a vyhodnoteniu veci a zároveň na to, aby sa eliminovali vplyvy na životné prostredie, orgán verejnej správy je oprávnený v záverečnom stanovisku stanoviť opatrenia na minimalizáciu / elimináciu týchto vplyvov. Aj na podklade uvedeného tak správny súd vykoná súdny prieskum záverečného stanoviska a napadnutého rozhodnutia.

59. Správny súd zároveň považuje za potrebné uviesť, že s odkazom na § 1 ods. 1 písm. a) bod 2 Zákona o posudzovaní vplyvov, tento zákon upravuje postup odborného verejného posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie navrhovaných činností pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov. Súčasne je účel zákona vymedzený v § 2 Zákona o posudzovaní vplyvov. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie tak (i) predstavuje komplexné vyhodnotenie vplyvov návrhov a navrhovanej činnosti na životné prostredie pred ich schválením a povolením, (ii) nenahrádza povolenie činností podľa osobitných predpisov (napr. podľa stavebných predpisov), ale je jedným z podkladov, (iii) nenahrádza ani vyjadrenie, súhlas, stanovisko alebo záväzný posudok dotknutých orgánov verejnej správy podľa osobitných predpisov, ale vytvára priestor na ich vydanie, (iv) umožňuje vstup verejnosti do konania, zapája odbornú verejnosť a vyžaduje variantné riešenia. Zároveň aj s odkazom na § 2 písm. d) Zákona o posudzovaní vplyvov sa určujú opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia.

K námietke žalobcu, že žalovaný nepostupoval v súlade s európskymi smernicami

60. Správny súd v prvom rade uvádza, že vymedzenie žalobných bodov, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobca považuje napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy za nezákonné, je jednou z najdôležitejších náležitostí správnej žaloby (§ 182 ods. 1 písm. e/ SSP). Má zásadný význam z hľadiska žalobcu v určení, čo konkrétne bude správny súd na základe jeho žaloby preskúmať a z hľadiska správneho súdu v tom, čím sa zaoberať má a môže a čím sa naopak zaoberať nemôže, keďže podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. A teda zmyslom a účelom uvedenia žalobných bodov v správnej žalobe je jednoznačné stanovenie rámca (obsahu) požadovaného súdneho prieskumu v lehote zákonom stanovenej na podanie správnej žaloby, t.j. aké skutkové a právne otázky má správny súd posudzovať z hľadiska žalobcom tvrdenej nezákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

61. Obligatórnou náležitosťou správnej žaloby je teda povinnosť žalobcu tvrdiť, že rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo jeho časť odporuje konkrétnemu všeobecne záväznému právnomu predpisu, a toto svoje tvrdenie aj právne odôvodniť. Nestačí iba všeobecné tvrdenie, že zákon bol porušený, žalobca musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie zákona. Za žalobné body nemožno považovať ani prostý výpočet ustanovení zákona, ktoré údajne žalovaný porušil, ani ich parafrázu bez akejkoľvek špecifikácie (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Asan/2/2020 zo dňa 29.09.2021).

62. Čo sa týka skutkových tvrdení obsiahnutých v správnej žalobe, tieto nemôžu byť iba typovou charakteristikou „obvyklých“ nezákonností, ale musia predstavovať jasne individualizovaný, od iných konkrétnych dejov či okolností jednoznačne odlišiteľný popis. Konkretizácia faktov dostatočne substancovanými žalobnými bodmi je dôležitá nielen z hľadiska správneho súdu pre vytýčenie medzí, v ktorých sa súd môže v súlade s dispozičnou zásadou a zásadou koncentrácie pohybovať, ale má zásadný význam aj pre žalovaného. Ohľadom právnej argumentácie sa žalobca nemôže uspokojiť len so všeobecným odkazom na určité ustanovenia zákona bez súvislosti so skutkovými námietkami. Žalobca musí uviesť, aké aspekty dejov či okolností uvedené v rámci skutkových tvrdení považuje za základ ním tvrdenej nezákonnosti (pozri napr. rozsudok rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 2Azs/92/2005, ktorý bol prijatý aj judikatúrou kasačného súdu – napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Asan/2/2020 zo dňa 29.09.2021).

63. S prihliadnutím na vyššie uvedené východiská správny súd uvádza, že žalobca si síce uplatnil námietku nesprávneho právneho posúdenia veci z dôvodu nesprávnej aplikácie legislatívy Európskej únie, avšak žalobca sa v danej časti obmedzil výlučne na opis významu, obsahu a účinku spomenutých smerníc, avšak neuviedol, v čom žalovaný a prvostupňový orgán tieto smernice pri vydaní rozhodnutí neaplikovali. Takto všeobecne koncipovanú námietku tak nie je možné v rámci správneho súdneho prieskumu objektívne vyhodnotiť.

64. Aj napriek vyššie uvedenému správny súd uvádza, že žalobcom spomenuté smernice boli dôvodom na zmenu vnútroštátnej legislatívy. Ako to správne konštatoval aj žalovaný, za účelom plnej harmonizácie slovenskej legislatívy bola v roku 2000 prijatá novela zákona č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov (a to zákonom č. 391/2000 Z. z.). Následne však zákonodarca pristúpil k prijatiu nového zákona v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie – Zákona o posudzovaní vplyvov, pričom dôvodom bola aj harmonizácia s európskym právom, vrátane smerníc, na ktoré odkázal žalobca. Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie je uvedený v prílohe č. 16 k Zákona o posudzovaní vplyvov (súčasťou preberaných aktov je aj smernica č. 2000/60/ES, na ktorú odkázal žalobca).

65. Okrem Zákona o posudzovaní vplyvov boli právne záväzné akty Európskej únie prevzaté aj do vodného zákona – uvedené vyplýva z prílohy č. 6 tohto zákona – súčasťou preberaných aktov je aj smernica č. 2006/118/ES a smernica č. 2008/105/ES, na ktoré odkázal aj žalobca.

66. Vnútroštátne predpisy tak riadne prebrali právne záväzné akty Európskej únie do vnútroštátnych predpisov – Zákona o posudzovaní vplyvov a vodného zákona, a preto tak nemožno prisvedčiť

uplatnenej námietke žalobcu (aj s prihliadnutím na to, že žalobca nešpecifikoval, v čom došlo zo strany orgánov verejnej správy k nesprávnej aplikácii týchto predpisov).

K námietke žalobcu, že orgány verejnej správy opomenuli a ignorovali závery odborného hydrogeologického posudku zhotoviteľa INGEO

67. Po preskúmaní administratívneho spisu vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú aj túto žalobnú námietku. Správny súd týmto upriamuje pozornosť na stranu 44 záverečného staviska, z ktorého je zrejmé, že prvostupňovému orgánu bol doručený uvedený posudok – posudok zhotoviteľa INEGEO a z dôvodu doručenia tohto posudku prvostupňový orgán požiadal o stanovisko Národnú diaľničnú spoločnosť (jej stanovisko je uvedené na strane 44 a 46 záverečného stanoviska), pričom prvostupňový orgán sa s týmto stanoviskom stotožnil. Správny súd zároveň preskúmal podané rozklady voči záverečnému stanovisku a konštatuje, že ani jeden z účastníkov konania, ktorý podal rozklad, nenamietol, že boli opomenuté a ignorované závery odborného posudku zhotoviteľa INGEO. Žalovaný sa tak touto námietkou v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal, ale nie z dôvodu opomenutia alebo ignorovania.

68. Správny súd preskúmal aj posudok zhotoviteľa INGEO a poukazuje na úvod tohto posudku, kedy samotný zhotoviteľ konštatoval, že podkladom pre vypracovanie posudku boli dostupné záverečné správy z doteraz vykonaných prác a výsledkov geologických výskumov, vrátane hydrogeologických, pričom na účely uvedeného posudku neboli vykonané žiadne nové geologické práce. Zároveň zhotoviteľ uviedol, že posudok bol zameraný na podanie charakteristiky obehu a režimu podzemnej vody štruktúry Kopy s dôsledným využitím výsledkov orientačného inžiniersko-geologického a hydrogeologického prieskumu, ktorý bol realizovaný v rokoch 2012 až 2014 pre trasu tunela Korbeľka. Tu tak možno súhlasiť so žalovaným, že podkladom na vypracovanie tohto posudku neboli žiadne nové geologické práce, ale podkladom boli len už spracované záverečné správy z geologických prác.

69. Žalobca v žalobe súčasne poukázal na závery tohto posudku (tieto žalobca odcitoval), avšak z tejto časti žaloby správny súd nevedel identifikovať, v čom prvostupňový orgán a žalovaný opomenuli a ignorovali tento posudok. To, že prvostupňový orgán nevyhodnotil tento posudok tak, ako to chcel vyhodnotiť žalobca, nespôsobuje nezákonnosť záverečného stanoviska. Ako to správny súd uviedol vyššie, prvostupňový orgán sa s týmto posudkom vysporiadal, a teda nemožno prisvedčiť tejto námietke žalobcu.

K námietke žalobcu, že spracovatelia odborného posudku a návrhu záverečného stanoviska nemali pri posudzovaní k dispozícii výsledky a závery podrobného hydrogeologického prieskumu, čo spôsobilo nedostatočné posúdenie problematiky

70. Žalobca k danému uviedol, že nepovažuje za správny odkaz v záverečnom stanovisku (na strane 35), a teda, že uvedené požiadavky je možné zrealizovať dodatočne v rámci stavebného konania, pretože výsledky požadovaných posudkov majú priamy a rozhodujúci vplyv na samotný výber variantu. Zároveň mal žalobca za to, že bolo absolútne nevyhnutné vykonať odborný hydrogeologický prieskum, pretože bol vykonaný len orientačný.

71. Ako to správny súd uviedol už vyššie, § 3 písm. c) Zákona o posudzovaní vplyvov uvádza, že v priebehu konania sa hodnotia pravdepodobné vplyvy navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie a zároveň sú závery tohto konania podkladom pre ďalšie konania / rozhodnutia. Nad rámec uvedeného zároveň správny súd poukazuje aj na to, že vo vzťahu k stavbe – Diaľnica D1 Turany – Hubová bolo vydané rozhodnutie Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-ZA-OSZP2-2024/003147-040 zo dňa 31.01.2024, ktorým bola povolená výnimka z environmentálnych cieľov podľa vodného zákona, na realizáciu navrhovanej činnosti/stavby „Diaľnica D1 Turany-Hubová“, k. ú. C., A., D., E., B., B., opustené úseky po zmene trasy D v k. ú.: F., E. G. A. a navrhovanú činnosť možno realizovať za predpokladu obmedzenia nepriaznivého dopadu na vodné útvary. Zároveň bolo uvedené, že opatrenia je nevyhnuté zapracovať do dokumentácie pre následné povoloňacie konania (napr. dokumentácia pre stavebné povolenie), a to: (i) realizovať doplnkový inžinierskogeologický a hydrogeologický prieskum, (ii) rozpracovať navrhnuté opatrenia v dokumentácii, stupeň DSP, na zabránenie drenážneho účinku tunela A. a B. použitím troch typov opatrení, resp. ich kombináciou a i., (iii) plynule pokračovať pred výstavbou diaľnice v monitoringu vybraných objektov

do výstavby diela, realizovať počas výstavby a počas prevádzky diela monitoring kvality a kvantity podzemných a povrchových vôd, vodných zdrojov, (iv) zabezpečiť zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z iného zdroja v prípade, ak ich existujúci vodárenský zdroj bude ovplyvnený, resp. znehodnotený, (v) v rámci technicko-stavebného riešenia stavbu tunela nastaviť tak, aby umožnilo tunelom zachytenú/odvedenú podzemnú vodu v množstve nad 0,5 l.s-1 zachytávať a odvážať separátnym potrubím, ktoré v definitívnom vyhotovení by malo spĺňať hygienické požiadavky na potrubia pre pitnú vodu, aby bola perspektívne pripravená pre následné vodárenské využitie, (vi) počas výstavby zabezpečiť vysoko efektívne čistenie odvedenej podzemnej vody do takej miery, aby nedošlo k šíreniu znečistenia, (vii) v maximálnej miere použiť postupy, ktoré budú eliminovať možný únik znečistenia do podzemnej vody pri realizácii a prevádzke tunelov a (viii) počas výstavby, ako aj počas prevádzky diaľnice je potrebné monitorovať kvantitu a kvalitu podzemnej vody. Rozhodnutie Okresného úradu Žilina bolo na základe odvolacieho konania zmenené rozhodnutím Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 12003/2024-4.1 zo dňa 11.06.2024, pričom došlo k formálnej zmene výrokovvej časti a k doplneniu opatrení o opatrenie - „zahnúť do objektovej skladby navrhovanej činnosti/stavby rekonštrukciu vodovodov a zariadení pre zabezpečenie trvalého zásobovania pitnou vodou obyvateľov dotknutých obcí v zmysle prílohy č. 3 „Vyjadrenia vodárenských spoločností – náhradné vodné zdroje“, ktorá je súčasťou Dokumentácie pre následné posúdenie (spracovateľ DOPRAVOPROJEKT, a. s., marec 2022).“ Ostatné časti preskúmaného rozhodnutia zostali nezmenené.

72. Na podklade vyššie uvedeného je tak potrebné uviesť, že posúdenie, ktoré požadoval žalobca v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie nebolo možné realizovať, avšak v súlade s podmienkami záverečného stanoviska boli tieto posúdenia predmetom na to nadväzujúcich konaní, ktorých výsledkom boli spomenuté rozhodnutia. Po preskúmaní administratívneho spisu správny súd konštatuje, že prvostupňový orgán si v konaní posudzovania vplyvov na životné prostredia zaobstaral dostatok dôkazov tak, aby bolo možné v danom konaní (s prihliadnutím na účel konania) rozhodnúť.

K námietke žalobcu ohľadom vypracovania štúdie vplyvu emisií a exhalátov na zdravie obyvateľstva vo variante V2 počas vykurovacej sezóny

73. Žalobca poukázal na jeho žiadosť, pričom uviedol, že táto podmienka bola zamietnutá a z dôvodu, že sa jedná o odsávanie z celej trasy tunela do západného portálu, nastane pri prúdení vetrov v uzavretej Turčianskej kotline vysoká koncentrácia výfukových plynov z kumulácie prevádzky vozidiel, čím môže byť ohrozené zdravie obyvateľov z prekročených limitov, a preto nevykonanie tohto dôkazu nemožno akceptovať.

74. Po preskúmaní záverečného stanoviska správny súd uvádza, že táto požiadavka žalobcu bola vyhodnotená ako neopodstatnená (uvedené je konštatované na strane 31 záverečného stanoviska). Neopodstatnenosť tejto požiadavky prvostupňový orgán odôvodnil tým, že rozptylová štúdia preukázala, že na hranici obytnej zástavby budú veľmi nízke koncentrácie znečisťujúcich látok z kumulácie premávky po D1 a ceste I/18. Na základe údajov, ktoré boli v záverečnom stanovisku uvedené tak vyplynulo, že v zimnom období bude v obciach dominovať znečistenie z vykurovania, s minimálnym podielom z dopravy po D1.

75. V záverečnom stanovisku bolo zároveň konštatované (na strane 121 a 122 záverečného stanoviska), že bola spracovaná emisná/imisná štúdia, ktorá sa zaoberala hodnotením znečisťovania ovzdušia počas prevádzky úseku D1 Turany – Hubová, pričom hodnotila imisnú situáciu pre roky 2020 a 2023. Na základe výpočtov imisných koncentrácií, zhodnotenia ich zdravotnej významnosti a na základe výpočtu zdravotných rizík prvostupňový orgán konštatoval, že ani pri jednom z posudzovaných variantov nebude prevádzka po D1 v úseku Turany – Hubová zdrojom neprípustného zhoršenia kvality ovzdušia, ktoré by ohrozovalo zdravie obyvateľov v okolí.

76. Na podklade vyššie uvedeného sa tak nemožno stotožniť s uplatnenou žalobnou námietkou – po preskúmaní záverečného stanoviska má správny súd za to, že sa prvostupňový orgán dostatočným spôsobom vysporiadal s namietanou skutočnosťou, odkázal na závery vypracovaných štúdií a svoje závery odôvodnil relevantnými výpočtami (nejednalo sa tak o svojvoľné závery orgánov verejnej správy). Tu správny súd súčasne uvádza, že účastník konania síce môže navrhovať vykonanie dôkazu, avšak je na orgáne verejnej správy, či tomuto návrhu vyhovie alebo nie. V predmetnom prípade nebolo návrhu

žalobcu vyhovené, avšak prvostupňový orgán dôvod tohto nevyhovenia dostatočne odôvodnil. Konaniu prvostupňového orgánu tak nemožno v tomto smere vytknúť žalobcom tvrdené nedostatky.

K námietke žalobcu, že sa záverečné stanovisko nedostatočne venuje problému uloženia prebytočnej zeminy a rúbaniny z tunela, a s tým nadväzujúcim problémom prašnosti

77. Po preskúmaní záverečného stanoviska správny súd uvádza, že prvostupňový orgán v kapitole VI bod 3 záverečného stanoviska stanovil podmienky nakladania s prebytočnou zeminou a rúbaninou z tunelov (podmienky č. 26 a 55 záverečného stanoviska), pričom žalovaný sa s touto námietkou vysporiadal aj v napadnutom rozhodnutí (na strane 20 napadnutého rozhodnutia). Ako prvostupňový orgán, tak aj žalovaný pri vyhodnotení tejto námietky odkázali na relevantné dokumenty – správu o hodnotení a odborný posudok.

78. Súčasne ako vychádza z podmienky č. 26 záverečného stanoviska (uvedené na strane 135 záverečného stanoviska ako opatrenia pre územia mimo obcí, využitie územia v dotknutých obciach), prvostupňový orgán jasne stanovil nasledujúce: „využiť prebytočnú zeminu a rúbaninu z tunelov, skládkovanie, príp. uloženie po ukončení stavby vykonať až po vyčerpaní všetkých možností na jej využitie.“ Zároveň z podmienky č. 55 záverečného stanoviska (uvedené na strane 136 záverečného stanoviska ako opatrenia na ochranu bioty) jednoznačne vyplýva, že prvostupňový orgán stanovil nasledovné: „depónie prebytočnej zeminy situovať mimo ÚEV Váh, významných biotopov, brehov vodných tokov, mokradí a trvalých trávnatých porastov.“

79. Na podklade uvedeného tak správny súd uvádza, že záverečné stanovisko sa venuje problému uloženia prebytočnej zeminy a rúbaniny z tunela, pričom stanovuje podmienky na odstránenie / minimalizovanie tohto problému. Danú námietku tak správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

K námietke žalobcu ohľadom vady záverečného stanoviska – nedostatočné vykonanie protihlukovej štúdie

80. K danej námietke správny súd uvádza, že problematiku hluku rieši záverečné stanovisko v rámci opatrení uvedených v bode 13 až 17 záverečného stanoviska – sú uvedené na strane 134 záverečného stanoviska ako opatrenia na ochranu obyvateľstva, eliminácia hluku, ochrana ovzdušia.

81. Prvostupňový orgán v opatrení č. 13 uviedol, že bude potrebné aktualizovať hlukovú štúdiu a návrhy protihlukových opatrení v čase prípravy projektovej dokumentácie stavby – pred vydaním územného a stavebného povolenia. Následne bolo uložené opatrenie spracovať a doručiť dokumentáciu hodnotenia vplyvov na verejné zdravie, vyhotovenú odborne spôsobilou osobou, v dostatočnom časovom predstihu pred realizáciou stavby príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva (opatrenie č. 14) a spodrobiť opodstatnenie a riešenie protihlukovej bariéry v lokalite úseku diaľnice Križovatka Turany 2 západný portál tunela Korbeľka po ľavej strane v smere jazdy od obce Krpeľany a preveriť potrebu protihlukovej steny v lokalite Ráztoka (opatrenie č. 15). Prvostupňový orgán uložil aj opatrenie – pred uskutočnením stavby, resp. pred jej uvedením do trvalého užívania predložiť objektivizáciu hluku (stanovenie hlukovej záťaž) v okolí stavby, ktorá preukáže účinnosť zrealizovaných protihlukových opatrení (opatrenie č. 16) a v prípade potreby navrhnúť sekundárne protihlukové opatrenia a zrealizovať ich na jednotlivých objektoch na základe objektivizácie hluku (objektivizácia hluku v životnom prostredí a monitoringu hluku) ihneď po sprevádzkovaní diaľnice, a to v časovom rozmedzí do 6 mesiacov po uvedení predmetného diaľničného úseku do prevádzky (opatrenie č. 17).

82. Správny súd súčasne upriamuje pozornosť na stranu 122 záverečného stanoviska, v ktorom boli vyhodnotené vplyvy na hlukovú situáciu. Prvostupňový orgán konštatoval, že zo spracovanej hlukovej štúdie vyplynulo (teda nejedná sa len o záver samotného prvostupňového orgánu), že významný môže byť už hluk pri výstavbe, stavenisková doprava a obchvatová doprava. Zároveň však konštatoval, že hluk počas výstavby bude časovo obmedzený (44 – 66 mesiacov) a môžu sa uplatniť organizačné opatrenia, ktoré budú rešpektovať príslušné právny predpis. Tieto opatrenia by mali byť súčasťou stavebného povolenia. Aj na podklade uvedeného tak prvostupňový orgán zahrnul do záverečného stanoviska opatrenia uvedené vyššie.

K námietke žalobcu, že prvostupňový orgán prijal a zaoberal sa stanoviskami účastníkov konania, ktoré mu boli doručené po uplynutí určenej lehoty

83. Po preskúmaní administratívneho spisu vyhodnotil správny súd uvedenú námietku ako nedôvodnú. Tu je potrebné súhlasiť so žalovaným v tom, že je nesprávne poukazovanie žalobcu výlučne na § 28 Správneho poriadku, pretože § 35 ods. 4 Zákona o posudzovaní vplyvov osobitne (špeciálne) upravuje postup orgánu v prípade doručenia stanovísk. Zákon o posudzovaní vplyvov v § 35 ods. 4 jasne stanovuje, že „na stanovisko doručené po uplynutí lehôt uvedených v odsekoch 1 až 3 nemusí príslušný orgán prihliadať.“ Zákon o posudzovaní vplyvov tak zveril orgánu verejnej správy právomoc k tomu, aby sám, na základe zisteného skutkového stavu, vyhodnotil, či bude na stanoviská, doručené po uplynutí lehoty, prihliadať alebo nie. To, že prvostupňový orgán na stanoviská účastníkov konania, doručené mu po uplynutí stanovených lehôt prihliadol, nespôsobuje nezákonnosť napadnutých rozhodnutí (aj s odkazom na § 35 ods. 4 Zákona o posudzovaní vplyvov). Správny súd zároveň poukazuje na to, že orgány verejnej správy logicky odôvodnili, prečo na tieto stanoviská prihliadli – prihliadli na ne za účelom dôkladnejšieho zistenia skutkového stavu veci, čo nemožno považovať za nezákonné, ale naopak, za súladné s povinnosťou orgánu verejnej správy, ktorým je dostatočné zistenie skutkového stavu veci.

K námietke žalobcu, že prvostupňový orgán a žalovaný pochybili z hľadiska posudzovania účasti a subjektivity jednotlivých osôb v konaní

84. Správny súd uvádza, že žalobca môže v žalobe namietať len porušenie svojich subjektívnych práv a nie práv iných osôb – správne súdnictvo nie je založené na princípe verejnej žaloby, ktorý umožňuje komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Na aktívnu legitimitáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania, ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené, a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukráteniu práv žalobcu nevedie (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/19/2020 zo dňa 25.11.2020 alebo rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/135/2020 zo dňa 09.02.2022).

85. Správny súd sa javí, že žalobca predmetnú žalobnú námietku koncipoval ako tzv. verejnú námietku, kedy poukázal na možné procesné pochybenia, ktoré sa však žiadnym spôsobom nedotýkali jeho subjektívnych práv. V takomto prípade tak správny súd nemohol uvedenú žalobnú námietku preskúmať. Súčasne, po preskúmaní administratívneho spisu správny súd uvádza, že v administratívnom spise nenašiel zmienku o tom, že by tieto vady, ktoré žalobca namietať, namietať účastníci konania, ktorých sa toto posudzovanie týkalo. Danú žalobnú námietku tak správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

K ostatným námietkam

86. Žalobca namietať aj to, že odsúhlasený variant je horší a nevýhodnejší ako variant povrchový. Žalobca poukázal na minulosť, kedy žalovaný presadzoval úžinový povrchový variant. V danom prípade boli už odkúpené pozemky, avšak tieto úpravy boli zbytočné. Aktuálna radikálna zmena trasovania diaľnice je preto podľa žalobcu viac ako nepochopiteľná. Po preskúmaní danej námietky správny súd vyvodil, že táto námietka má skôr charakter opisu skutkového stavu, na ktorej preskúmanie však správny súd nemá oprávnenie – správny súd nemá oprávnenie na to, aby vyhodnocoval výhodnosť vybraného variantu, vyhodnocoval minulé konanie (napr. odkúp pozemkov) a pod. Jedná sa o skutočnosti, ktorých vyhodnotenie a možnosť zmeny je na príslušných orgánoch (štátna správa, územná samospráva, odborná verejnosť) a nie na správnom súde.

87. V tejto súvislosti zároveň správny súd poukazuje na fakt, že z dôvodu, že hlavným účelom Zákona o posudzovaní vplyvov je porovnať výhody a nevýhody navrhovanej činnosti, vrátane jej variantov s cieľom nájsť optimálnu kombináciu ekologických a ekonomických možností využitia, pod pojmom variant sa chápe „odlišná technická, technologická či lokalizačná alternatíva.“ Účelom predloženia odlišných variantov je primárne to, aby priamo navrhovateľ poskytol príslušnému správny orgánu návod na zmiernenie alebo kompenzáciu špecifických negatívnych vplyvov na určité environmentálne problémy, a aby orgán verejnej správy mal možnosť vopred hodnotiť, ktorý variant zámeru navrhovanej činnosti je najviac v súlade s ochranou životného prostredia. Po predložení jednotlivých variantov

by mal orgán verejnej správy posúdiť, ktorý z nich je viac uskutočniteľný, relevantný, primeraný a z dlhodobého hľadiska trvalo udržateľný. Hodnotenie variantov by malo zahŕňať komplexné porovnanie všetkých potenciálnych priamych aj nepriamych vplyvov na životné prostredie. Cieľom hodnotenia variantov je nájsť najefektívnejší spôsob naplnenia potreby a účelu návrhu, či už prostredníctvom zvýšenia environmentálnych prínosov navrhovanej činnosti, alebo prostredníctvom zníženia, alebo zamedzenia potenciálne významných negatívnych vplyvov. Správny súd na tomto mieste poznamenáva, že zvažovanie potenciálnych alternatív v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie je jedným z najdôležitejších fáz tohto procesu. Náležité zváženie variantov zabezpečuje, že konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa neobmedzuje na obhajobu jedného návrhu projektu, čo je želaním navrhovateľa. Skôr poskytuje príležitosť na nezaújaté, proaktívne zváženie možností, na určenie najoptimálnejšieho postupu.

88. V prípade, ak skutočnosti, uvedené v odseku vyššie, vyhodnotíme v komplexe záverečného stanoviska a napadnutého rozhodnutia, tak je potrebné konštatovať, že prvostupňový orgán v záverečnom stanovisku porovnal navrhované varianty, za účelom posúdenia jednotlivých variantov si zaobstaral potrebné dôkazy (odborné stanoviská a pod.), pričom jeho závery neboli založené na vlastnej, ničím nepodloženej úvahe, ale boli podporené závermi odborníkov.

K postupu správneho súdu vo vzťahu k ďalším účastníkom konania

89. Vychádzajúc zo žaloby správny súd uvádza, že žalobca, v súlade s § 182 ods. 1 písm. b) SSP označil ďalších účastníkov konania podľa § 32 ods. 3 SSP v znení účinnom do 31.06.2023, pričom ich počet bol žalobcom ustálený číslom 811 – tento počet korešpondoval s počtom účastníkov konania, ktorí boli identifikovaní v konaní pred prvostupňovým orgánom a boli špecifikovaní v záverečnom stanovisku. Ako vyplýva z napadnutého rozhodnutia, tak žalovaný identifikoval 76 účastníkov konania, ktorých aj špecifikoval. Správny súd sa tak dostal do situácie, kedy pracoval s veľkým množstvom účastníkov konania, pričom nebolo vylúčené, že niektorý z účastníkov konania v priebehu súdneho konania zanikol (ak sa jednalo o právnickú osobu) alebo zomrel (ak sa jednalo o fyzickú osobu), a tým sa tak mohol rozsah účastníkov konania počas súdneho konania meniť – mohol sa zväčšovať (z dôvodu právneho nástupníctva) alebo zmenšovať, resp. inak modifikovať (zmeny pobytu a pod.), a to bez toho, aby boli tieto zmeny správne súdu oznámené alebo aby ich vedel správny súd identifikovať – v prípade neustálej modifikácie okruhu účastníkov konania by sa tak súdne konanie stalo „neskončiteľným.“ Súčasne je potrebné uviesť, že účastníci konania, ktorých určil žalobca, ako aj účastníci konania, ktorí boli špecifikovaní orgánmi verejnej správy, neboli identifikovaní dátumom narodenia alebo rodným číslom, čo samozrejme, objektívne sťažuje ich identifikáciu zo strany správneho súdu. Správny súd sa tak dostal do situácie, kedy mal na jednej strane splnenú písomnú fázu medzi žalobcom, žalovaným a ďalším účastníkom konania – Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s. (ďalším účastníkom konania, ktorý vlastnou aktívnou činnosťou vstúpil do súdneho konania) a na druhej strane bol veľký počet účastníkov konania, ktorých stotožnenie by, aj s ohľadom na rok podania žaloby (2018) a od toho odvíjajúcu sa dĺžku súdneho konania, znemožnilo na dlhú dobu správne súdu konať a rozhodnúť.

90. Správny súd poukazuje na § 5 ods. 4 SSP, ktorý stanovuje, že správny súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi so zohľadnením ich právnej sily a v súlade so základnými princípmi tohto zákona, pričom § 5 ods. 7 SSP stanovuje, že správny súd sám určuje poradie jednotlivých procesných úkonov tak, aby konanie bolo rýchle a hospodárne. V danej súvislosti správny súd odkazuje na to, že požiadavka rýchlosti súdneho konania je ústavným princípom, pretože vo všeobecnosti platí, že oneskorená spravodlivosť je spravodlivosťou odmietnutou (k tomu pozri napríklad nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 113/2018 zo dňa 14.11.2018 alebo sp. zn. I. ÚS 474/2020 zo dňa 23.02.2021).

91. Správny súd tak vo vzťahu k uvedenému pristúpil ku kroku, kedy analogicky aplikoval § 31 ods. 4 SSP v znení účinnom od 01.07.2023 a oznámil začatie konania verejnou vyhláškou, pričom v oznámení uviedol označenie žalovaného, napadnutého rozhodnutia, deň jeho vydania a skutočnosť, že toto bolo doručené verejnou vyhláškou. Oznámenie zo dňa 05.12.2024 bolo zverejnené v súlade s § 31 ods. 4 SSP v znení účinnom od 01.07.2023 a § 75 ods. 2 SSP a bolo vyvesené na úradnej tabuli tunajšieho súdu od 10.12.2024 do 31.01.2025. Počas tohto zverejnenia, ako aj od podania žaloby na Krajský súd v Bratislave, sa tak mohli účastníci konania oboznámiť so žalobou, napadnutým rozhodnutím a ďalšími súdnymi listinami. Tento postup správny súd využil aj s odkazom na to, že z administratívneho spisu

vyplývalo, že záverečné stanovisko bolo doručované aj formou verejnej vyhlášky, čím bola naplnená hypotéza § 31 ods. 4 SSP v znení účinnom od 01.07.2023. Počas obdobia, kedy bolo oznámenie správneho súdu vyvesené, sa tak mohli účastníci konania prihlásiť do konania a vstúpiť do predmetného súdneho konania. Správny súd na podklade uvedeného tak konal len s jedným ďalším účastníkom konania, ktorý sa prihlásil, resp. o sebe tvrdil, že by mohol byť priamo dotknutý na svojich právach a povinnostiach a požiadal správny súd, aby s ním ako s ďalším účastníkom konal (§ 32 ods. 5 SSP v znení účinnom od 01.07.2023). Ostatné osoby, ktoré označil žalobca v žalobe ako ďalších účastníkov konania, neboli považované za ďalších účastníkov súdneho konania, keďže nevyužili možnosti dané im § 32 ods. 5 SSP v znení účinnom od 01.07.2023.

92. Správny súd uvádza, že doručovanie oznámenia o začatí konania verejnou vyhláškou je naviazané najmä na konania s veľkým počtom účastníkov, čo predmetné konanie spĺňa. Z materiálneho hľadiska tak bolo podľa správneho súdu vhodné aj v predmetnom súdnom konaní iniciovanom správnu žalobou podanou v roku 2018 aplikovať § 31 ods. 4 druhá veta a § 32 ods. 5 SSP v znení účinnom od 01.07.2023 preto, aby sa dosiahli základné ciele správneho súdneho prieskumu a nedošlo neprímeraným, no odôvodneným predĺžovaním konania (z dôvodu neustálej zmeny rozsahu a označenia ďalších výlučne formálnych a neaktívnych účastníkov konania) k porušeniu ústavného práva žalobcu, žalovaného a aktívneho ďalšieho účastníka konania (Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s.) na súdne konanie bez prieťahov a v konečnom dôsledku k porušeniu ich ústavného práva na spravodlivý súdny proces. Vzhľadom na uvedené tak správny súd pristúpil k vyššie uvedenému postupu, pričom prihliadol ako na práva účastníkov konania (ktorí sa mohli v konaní vyjadriť a uplatňovať svoje práva), ako aj na ústavný princíp rýchlosti a hospodárnosti konania.

93. Na podklade vyššie uvedených skutočností správny súd uvádza, že v konaní a rozhodovaní žalovaného a prvostupňového orgánu nevzhliadol pochybenia takej intenzity, ktoré by odôvodňovali potrebu zrušenia napadnutého rozhodnutia a záverečného stanoviska. Ako prvostupňový orgán, tak aj žalovaný zistili a vyhodnotili skutkový stav dostatočne a záverečné stanovisko a napadnuté rozhodnutie sú preskúmateľné – oba orgány verejnej správy sa v dostatočnej miere zaoberali uplatnenými námietkami, dostatočným a logickým spôsobom odôvodnili svoje závery, a preto správny súd dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná a s odkazom na § 190 SSP ju zamietol.

94. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 168 SSP, keď žalovanému aj napriek úspechu v súdnom konaní právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže mu žiadne trovy v konaní nevznikli. Správny súd nepriznal právo na náhradu trov konania ani ďalšiemu účastníkovi konania, pretože právo na náhradu trov konania neuplatnil a správny súd súčasne nezistil, že mu trovy vznikli a je nutné pristúpiť k vydaniu rozhodnutia o ich náhrade.

95. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú je možné podať prostredníctvom Správneho súdu v Bratislave na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia (§ 443 ods. 1 SSP v spojení s § 493e SSP). Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu, c) účastník konania nemal

spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd, f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1 a 2 SSP).